

SALA DE LECTURA

CURIER ECONOMIC-LEGISLATIV PENTRU CONSILIILE POPULARE

Industria mică

Utilizarea muncii la domiciliu de către unitățile de industrie mică

Dezvoltarea și diversificarea bunurilor de consum și serviciilor face necesară utilizarea în activitatea industriei mici a muncii la domiciliu.

La Consfătuirea cu activul și cadrele de bază din operația de consum, cooperăția meșteșugărească, cooperăția agricolă de producție și consiliile populare din 20—21 iunie 1980, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că: „În altă ordine de idei, trebuie să încurajăm mai bine producția la domiciliu, angajarea în mai mare măsură a unor cetățeni în producția de bunuri materiale — inclusiv a pensionarilor, a bătrînilor“.

Noua reglementare a utilizării muncii la domiciliu, căreia Legea nr. 2/1980 cu privire la dezvoltarea industriei mici i-a consacrat o întreagă secțiune în cadrul capitolului III, constituie un real progres față de dispozițiile anterioare, în prezent abrogate. (H.C.M. nr. 1956/1970, modificată prin H.C.M. nr. 1319/1972).

● Spre deosebire de prevederile H.C.M. nr. 1956/1970 care delimitau într-o oarecare măsură, activitățile la care se putea folosi munca la domiciliu și anume la producția de artizanat, covoare, țesături, broderii, confecții, împletituri și alte produse la a căror realizare nu sînt necesare mașini și utilaje speciale, art. 36 din Legea nr. 2/1980 lărgeste considerabil această sferă de activitate, dispunînd că unitățile de industrie mică pot folosi munca la domiciliu în activitatea de producție, inclusiv prestarea de servicii. Or, noțiunea de „producție, inclusiv prestare de servicii“ cuprinde, așa cum este și firesc, o varietate de produse și servicii în cadrul industriei mici, care, potrivit legii, se stabilesc prin liste de către organele centrale și comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, fiecare pentru unitățile din subordine.

! Dacă listele de produse se stabilesc de către organele centrale și comitetele executive ale consiliilor populare județene pentru unitățile economice subordonate, se înțelege că, aceleași organe pot revizui aceste liste, corespunzător cerințelor populației și posibilităților tehnice și de aprovizionare tehnico-materială.

Pe de altă parte, persoanele încadrate cu muncă la domiciliu sînt obligate să realizeze numai produsele și serviciile stabilite în condițiile legii, fiind deci exclusă executarea altor produse sau servicii.

● Munca la domiciliu poate fi utilizată, prin încheierea de convenții civile sau contracte de muncă de către unitățile de industrie mică din subordinea consiliilor populare, cooperăției meșteșugărești, cooperăției de consum și cooperăției agricole de producție.

Mai pot utiliza această modalitate de organizare a muncii și unitățile subordonate ministerelor și altor organe centrale, dacă din analize și calcule economice rezultă că se asigură o eficiență corespunzătoare.

● Subliniem că, unitățile industriei mici ale consiliilor populare, cooperăției meșteșugărești, cooperăției de consum și cooperăției agricole de producție vor fi îndreptățite să utilizeze munca la domiciliu, dacă asigură, prin această formă de organizare a producției, o eficiență economică corespunzătoare. Altfel spus, nu se poate utiliza munca la domiciliu dacă prin aceasta unitatea își încheie activitatea fără să realizeze sarcinile de plan și beneficiul planificat prin planul de venituri și cheltuieli.

Tocmai de aceea, chiar drepturile pe care le conferă calitatea de persoană încadrată în muncă, cuvenite celor care prestează muncă la domiciliu pe baza unui contract de muncă, se acordă dacă aceștia realizează un volum de producție egal cu cel stabilit pentru persoanele care își desfășoară activitatea la sediul unității.

● Așa cum prevede și art. 37 din Legea nr. 2/1980, munca la domiciliu poate fi efectuată prin două modalități:

— pe baza unei convenții civile pentru executarea de produse și lucrări prin muncă la domiciliu, care dă dreptul numai la retribuirea pentru activitatea desfășurată. Această convenție se încheie condiționat de faptul că, perioada în care urmează să se realizeze produsele și lucrările ce fac obiectul respectivei convenții, se limitează

Supliment la

nr. 27 1981

Revista
ECONOMICA

pînă la trei luni de zile sau dacă volumul de producție este redus, neputînd justifica un contract de muncă;

— pe baza unui contract de muncă, care se poate încheia pe durată determinată, în cazul cînd volumul de producție prevăzut a se realiza implică o activitate neîntreruptă de 3—12 luni sau pe durată nedeterminată, dacă producția necesită o activitate continuă de peste 12 luni.

Este de reținut faptul că, convenția pentru executarea de produse și lucrări, nefiind un contract de muncă este supusă, în principal, dispozițiilor Codului civil, în timp ce contractul de muncă pe durată determinată sau nedeterminată urmează regulile legislației muncii.

Alegerea uneia din cele două modalități de prestare a muncii la domiciliu nu poate fi stabilită prin înțelegerea părților, impunîndu-se deci, respectarea strictă a criteriilor prevăzute de lege.

Consecințele nerespectării criteriilor prevăzute de lege sînt diferite, corespunzător modalităților de efectuare a muncii la domiciliu.

Intr-o primă situație, dacă s-a încheiat o convenție civilă pentru executarea de produse sau lucrări, corespunzătoare unui volum de activitate care ar necesita o muncă continuă mai mare de trei luni, se înțelege că, de fapt, a intervenit un contract de muncă, astfel încît convenția inițială va fi considerată nulă, respectiv încheiată împotriva legii.

Cea de-a doua situație are în vedere faptul că inițial s-a încheiat un contract de muncă, cu toate că produsele și lucrările realizate nu au necesitat decît o activitate mai mică de trei luni de zile, ceea ce înseamnă că respectivul contract de muncă este lovit de nulitate, chiar de la data încheierii, efectele sale rezumîndu-se doar la retribuirea muncii prestate.

● Convenția civilă pentru executare de produse și lucrări prin munca la domiciliu și contractul de muncă pentru prestarea muncii la domiciliu nu pot fi încheiate cu persoane încadrate în muncă.

Sîntem de părere că din categoria persoanelor încadrate în muncă fac parte, mai întîi, persoanele care au încheiat contracte de muncă cu unitățile socialiste de stat. Mai apoi, se cuprind în aceeași categorie și persoanele cu contracte de muncă din organizațiile cooperației de consum, precum și membrii cooperativelor meșteșugărești.

Dacă însă noțiunii de „persoane încadrate în muncă” i se conferă o înțelegere mai cuprinzătoare, ea ar putea cuprinde și membrii cooperativelor agricole de producție, membrii asociațiilor de creație, avocații etc... În legătură cu aceste categorii de persoane urmează să se pronunțe Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare, ministerele și celelalte organe centrale ce au în subordine unități ce utilizează munca la domiciliu care vor elabora cu avizul Comitetului de Stat al Planificării și Ministerului Muncii norme tehnice cu caracter metodologic privind organizarea muncii la domiciliu.

O precizare care se impune este și aceea că persoanele care lucrează la domiciliu, pe bază de convenție civilă sau contract de muncă, nu pot utiliza pentru realizarea de produse și servicii persoane retribuite.

● O altă problemă care urmează să fie rezolvată se referă și la posibilitatea pentru persoanele care desfășoară

activitatea prin muncă la domiciliu, de a fi ajutate de către membrii lor de familie.

În acest sens, este de menționat că, prin art. 5 din H.C.M. nr. 1936/1970, în prezent abrogat, persoanele care au încheiat convenții civile sau contracte de muncă puteau fi ajutate de membrii lor de familie, respectiv soț, copil, părinți, surori și frați.

Prin noua reglementare a muncii la domiciliu nu se mai face nici o precizare privind ajutorul ce poate fi acordat de membrii de familie al persoanei contractante.

Se înțelege că ajutorul este exclus acestei forme de organizare a producției sau legiutorul a subînțeles că el poate fi acordat, nefiind necesară o precizare în cuprinsul reglementării muncii la domiciliu?

Apreciem că membrii de familie pot ajuta persoanele care prestează munca la domiciliu. Spre aceasta ne conduce și mențiunea din art. 37 alineat ultim din Legea nr. 2/1980 care prevede că cei ce au încheiat convenții sau contracte de muncă pentru prestarea muncii la domiciliu nu pot folosi pentru desfășurarea activității persoane retribuite. Deci, în măsura în care membrii de familie consimt să ajute persoana care lucrează la domiciliu, nefiind retribuiți în acest scop, se înțelege că ajutorul poate fi dat oricînd este necesar.

● În ceea ce privește retribuirea persoanelor care prestează muncă la domiciliu, aceasta se stabilește pe bază de acord, în concordanță cu normele de muncă și rețelele tarifare, corespunzător categoriei de încadrare a lucrărilor și treptelor de retribuire cu care acestea se tarifează.

Nu sînt aplicabile persoanelor care au încheiat contracte de muncă privind prestarea muncii la domiciliu prevederile art. 86 din Codul muncii modificate corespunzător prin Legea nr. 57/1974.

● Indiferent sub ce modalitate se organizează munca la domiciliu, pe bază de convenție civilă sau contract de muncă, este necesară asigurarea valorilor materiilor prime și materialelor încredințate persoanelor contractuale. În acest sens contractul sau convenția civilă încheiată va prevedea, în mod expres, luarea de garanții materiale sau garanții personale din partea altor persoane încadrate în muncă, aplicîndu-se astfel norma specială, respectiv Legea nr. 22/1969 și H.C.M. nr. 2230/1969.

● Trebuie făcută precizarea că, persoanele care prestează muncă la domiciliu răspund material, civil, administrativ, disciplinar și penal pentru executarea convenției civile sau contractului de muncă.

● Cu privire la rezilierea convenției pentru executarea de produse și lucrări și desfacerea contractului de muncă încheiat de persoana care prestează muncă la domiciliu, este de reținut că, acestea urmează regimuri juridice diferite.

Rezilierea convenției pentru executare de produse și lucrări, dat fiind natura sa juridică, subordonată normelor dreptului civil, se poate face, fie prin acordul părților, fie din inițiativa persoanei fizice sau întreprinderii, respectiv cooperativei, în cadrul căreia funcționează unitatea de industrie mică.

Desfacerea contractului de muncă urmează normele dreptului muncii, respectiv temeiurile juridice prevăzute de Codul muncii.

Răspunderea disciplinară a persoanelor cu muncă la domiciliu

Răspunderea disciplinară avînd natură contractuală, izvorînd din contractul de muncă, este firesc ca să-și găsească aplicare numai față de persoanele care prestează activitate la domiciliu în baza contractelor de muncă. Persoanele care lucrează la domiciliul lor pe baza unei convenții civile nu au — nu pot avea — răspundere disciplinară.

Răspunderea disciplinară a personalului ce lucrează la domiciliu pe baza contractelor de muncă nu are o reglementare expresă, totuși din cauza condițiilor speciale în care se prestează munca, ea prezintă anumite aspecte particulare nu în ce privește esența sa, ci în legătură cu faptele (acțiuni sau omisiuni) ce-i cad sub incidență, care sînt deosebite — parțial — în raport cu cele ale restului personalului ce lucrează în cadrul unității. Altfel spus, abaterile disciplinare sînt — parțial — altele decît cele ce pot fi săvîrșite de restul personalului.

Este de subliniat deci că natura răspunderii disciplinare și elementele sale esențiale rămîn aceleași, indiferent că subiectul abaterii este încadrat în unitate sau lucrează la domiciliul său.

Răspunderea disciplinară va fi deci atrasă în toate cazurile cînd a avut loc încălcarea cu vinovăție a obligațiilor inclusiv a normelor de comportare. În materia de care ne ocupăm însă obligațiile de serviciu sînt în mare măsură altele decît cele aferente locurilor de muncă din cadrul unității. Într-adevăr, pentru cei ce prestează munca la domiciliu o serie de obligații, specifice muncii din unitate, nu-și găsesc aplicabilitate. Astfel, de pildă, respectarea programului de lucru, folosirea integrală a timpului de muncă, respectarea ordinii și disciplinei la locul de muncă și altele similare cum ar fi nepărăsirea locului de muncă pînă la sosirea schimbului; respectarea regulilor de acces în locurile de muncă unde intrarea este permisă numai în anumite condiții, etc. etc. nu sînt aplicabile celor ce lucrează la domiciliu constituind obligații de serviciu.

Sancțiunile disciplinare aplicabile sînt cele prevăzute în art. 100 alin. 1 din Codul muncii, cu excepția aceleia prevăzute sub lit. d., adică reducerea retribuției și a indemnizației de conducere pe durata de 1—3 luni, cu 5—10 la sută, deoarece aceasta este aplicabilă numai funcțiilor de conducere care primesc respectivă indemnizație; ceea ce nu este cazul în materia de față.

Procedura aplicării sancțiunii este aceeași, fiind absolut obligatorie cercetarea prealabilă a faptelor, ascultarea făptuitorului și verificarea susținerilor sale, sub sancțiunea nulității măsurii luate.

Este de la sine înțeles că eventualii membrii de familie care ajută pe cel ce lucrează la domiciliu nu pot fi sancționați disciplinar, ei nefiindu-se în raporturi de muncă cu unitatea. Ei pot avea răspundere administrativă, dacă, fapta constituită contravenție sau răspundere penală, dacă acțiunea sau omisiunea lor prezintă caracter infracțional.

Semnalam și unele prevederi legale în legătură cu răspunderea disciplinară, care nu-și au aplicabilitate în cazul muncii la domiciliu. Astfel, prevederea cuprinsă în art. 100 alin. 2 din Codul muncii, potrivit căreia colectivul de muncă (compartimentul) din care face persoana vinovată poate să ia în dezbatere abaterea săvîrșită și să ceară conducerii unității aplicarea de sancțiuni disciplinare, este evident că nu se aplică în cazul muncii la domiciliu. De asemenea, prevederea cuprinsă în art. 12 alin. 2 din Legea nr. 12/1971, care este corelată cu dispoziția din Codul muncii, citată mai sus, nu-și poate avea aplicabilitate.

Sancțiunea disciplinară poate fi stabilită și va trebui comunicată în scris celui sancționat în cel mult 30 de zile de la data cînd cel în drept să o aplice a luat cunoștință de săvîrșirea abaterii; aplicarea sancțiunii nu se va putea face însă mai tîrziu de 6 luni de la data săvîrșirii abatorii. Mustrarea și avertismentul se pot aplica și de șefii de compartimente de muncă, potrivit regulamentului de ordine interioară, aplicarea celorlalte sancțiuni fiind de competența directorului sau a imputernicitului său, potrivit legii.

Încheierea contractelor de muncă cu persoanele ce prestează muncă la domiciliu

Raporturile juridice de muncă stabilite între unitățile socialiste și persoanele care prestează munca la domiciliu pe bază de contract de muncă sînt guvernate — în principiu — de normele legislației muncii. Deoarece condițiile în care este prestată activitatea de către titularii contractelor de muncă prezintă multe deosebiri — unele chiar esențiale — față de cele în care se desfășoară munca în secții de producție și dat fiind faptul că nu lucrează împreună cu alte persoane încadrate în unitate, unele din prevederile legislației muncii nu-și găsesc aplicare, stabilindu-se astfel un regim juridic deosebit în unele aspecte față de cel aplicabil personalului ce activează în unitate.

● Persoanele ce urmează a fi încadrate cu muncă la domiciliu au obligația a se prezenta la examenul medical prealabil pentru a se stabili dacă starea sănătății le permite să îndeplinească munca ce li se va încredința. Aparent, această obligație nu-și are rațiune, deoarece persoana în cauză va munci la domiciliul său. În realitate, această obligație este motivată de cel puțin două considerente: primul are în vedere protecția sănătății sale, urmărindu-se a se stabili dacă munca ce urmează a fi prestată nu-i periclitează starea sa de sănătate; în al doilea rînd, prin efectuarea examenului medical se urmărește a nu se încadra în muncă persoane suferinde care, odată încadrate, să beneficieze de ajutoare materiale, concedii medicale, acțiune ce ar putea fi calificată drept fraudă la lege.

● Persoanele trebuie să aibă, de regulă, vârsta de 16 ani (impliniți). În cazul în care urmează a se încheia un contract de muncă pe durată determinată (până la 3 luni) încadrarea se poate face și de la vârsta de 15 ani în unitățile industriale sau de la 14 ani în alte unități, cu încuviințarea părinților sau a tutorilor, dar numai pentru munca potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile și cunoștințele lor. Incuviințarea se va da prealabil încadrării.

● Este de discutat dacă persoanele calificate ce urmează a presta munca la domiciliu trebuie sau nu trebuie să se prezinte la examinare în fața comisiei tehnice de încadrare și promovare a muncitorilor. Răspunsul este afirmativ. Nici o prevedere legală și nici un argument relevant de ordin programatic nu pledează pentru încheierea acestor contracte de muncă fără verificarea pregătirii profesionale — potrivit normelor legale — a celor în cauză. Dimpotrivă, considerăm că verificarea pregătirii prin prezentarea la examen în fața comisiei corespunde unui dublu scop: al unității, prin faptul că se evită eventuale provocări de rebuturi sau produse necorespunzătoare calitativ și al persoanei respective, dându-i-se posibilitatea de a realiza volumul de lucrări și produse necesar pentru consolidarea calității sale de titular al unui contract de muncă.

● Art. 37 alin. 2 din Legea nr. 2/1980 cuprinde o interdicție specială privind prestarea muncii la domiciliu. Potrivit art. 37 alin. 2 din Legea nr. 2/1980, convențiile civile și contractele de muncă pentru prestarea muncii la domiciliu nu pot fi încheiate cu persoane încadrate în muncă. Această dispoziție prezintă un caracter de excepție prin aceea că prevederile legislației muncii interzice, de regulă, numai cumului de funcții, adică existența simultană a două contracte de muncă, nu și posibilitatea unei persoane încadrate pe baza unui contract de muncă de a presta concomitent și o altă activitate lucrativă pe baza unui contract civil. (Dreptul muncii, tratat vol. I, Sanda Ghimpu, Ion Traian Ștefănescu, Șerban Beligrădeanu, Gheorghe Mohanu, Editura științifică și enciclopedică, Buc., 1978 p. 240). Interdicția prevăzută de art. 37 alin. 2 din Legea nr. 2/1980 privește, desigur, nu numai momentul încheierii contractului, ci se aplică pe toată perioada de executare.

Textul la care ne referim necesită unele lămuriri și în ce privește redactarea sa. Interdicția privește „persoanele încadrate în muncă”. Ce semnificație dă legiuitorul încadrării în muncă: se referă numai la persoanele ce prestează munca în temeiul unui contract de muncă sau la toți cei ce se află în raporturi de muncă de orice fel? Dat fiind că scopul legii este de a evita orice cumul credem că interdicția se referă la toate persoanele care se află în raporturi de muncă, indiferent de natura acestora, adică la militari, la membrii organizațiilor cooperatiste, în afară de membrii C.A.P. și la avocați. Cit privește pe membrii cooperativelor agricole de producție, neexistând interdicții de a cumula calitatea lor cu o altă activitate lucrativă, socotim că ei pot încheia astfel de convenții civile sau contracte de muncă. În cazul în care înainte de a încheia convenția civilă sau contractul de muncă pentru prestarea muncii la domiciliu, persoana se încadrează în muncă, noul ei contract este nul absolut — încălcând o dispoziție legală imperativă (art. 37 alin. 2 din Legea nr. 2/1980) —

dar nulitatea este remediabilă dacă ulterior convenția sau contractul pentru muncă la domiciliu încetează, și prin consecință noul raport de muncă se consolidează.

● Desigur că prevederea cuprinsă în art. 65 din Codul muncii nu-și găsește aplicare în cazul încadrării cu munca la domiciliu. Înștiințarea colectivului nu-și are nici o rațiune. De asemenea, nu-și găsește locul în astfel de contracte nici inserarea în cuprinsul lor a unor clauze în care să se specifice îndatorirea persoanei de a desfășura activitatea într-o anumită rază determinată sau în alt loc decât la domiciliu, astfel cum prevede art. 64 alin. 2 din cod. Dimpotrivă este obligatoriu a se specifica îndatorirea celor în cauză de a lucra numai la domiciliu.

Răspunderea civilă a persoanelor care prestează munca la domiciliu

Art. 43 alin. 1 din Legea nr. 2/1980, cu privire la dezvoltarea industriei mici prevede că persoanele care prestează muncă la domiciliu răspund material, civil, administrativ, disciplinar și penal, după caz, de păstrarea în bune condiții a materiilor prime și a materialelor încredințate de unitate, de folosirea lor conform tehnologiilor stabilite și exclusiv pentru executarea convenției sau contractului de muncă. Din modul în care este redactată prevederea citată rezultă caracterul său specific, circumstanțial, referindu-se exclusiv la împrejurări caracteristice proprii activităților desfășurate la domiciliu. Desigur, că responsabilitățile — de orice natură — a persoanelor cu muncă la domiciliu nu sînt circumscrise numai la faptele comise sau omise legate de păstrarea și folosirea conform legii a bunurilor primite, astfel cum prevede dispoziția citată. Ele își angajează răspunderea lor materială, civilă, administrativă, disciplinară și penală și pentru alte fapte neprevăzute de textul citat, dar care produc direct sau indirect prejudicii unității cu care se află în raporturi juridice de muncă, ori au caracter disciplinar sau prezintă elementele infracțiunii ori ale contravenției.

În cele ce urmează ne vom ocupa de răspunderea civilă a persoanelor ce prestează muncă la domiciliu pentru faptele lor (comisive sau omise) prin care au prejudiciat unitatea, indiferent dacă sînt sau nu în legătură cu păstrarea și folosirea materialelor primite de la unitate spre a fi supuse procesului de prelucrare. Astfel, realizarea unor produse cu deficiențe calitative reprezintă un exemplu tipic de faptă prejudiciabilă care nu este legată de păstrarea și folosirea exclusivă a materiilor prime și materialelor pentru executarea convenției sau contractului, atrăgînd răspunderea civilă a persoanelor care activează pe baza unei convenții de executare de lucrări.

● **Răspunderea civilă a persoanelor ce prestează munca la domiciliu în temeiul unor contracte de muncă.** Aceste persoane au — în condițiile legii (art. 39) — toate drepturile celor încadrați în unități în temeiul unui contract de muncă și deci beneficiază de prevederile proteguitoare ale Codului muncii privind răspunderea materială — bineînțeles dacă elementele ei constitutive sînt întrunite. Prin consecință, pentru faptele lor prin care au prejudiciat unitatea, persoanele în cauză urmează a răspunde material.

Răspunderea lor civilă poate fi totuși angrenată în cazurile în care prin fapte cu caracter infracțional aduc prejudicii patrimoniului unității. În asemenea situații nu se aplică prevederile Codului muncii, ci ale Codului civil, acțiunea în despăgubiri a unității putînd fi exercitată fie ca acțiune civilă, în cadrul procesului penal, fie separat într-un proces civil subsecvent celui penal.

În situațiile de excepție cînd deși persoanele respective sînt încadrate în temeiul unui contract de muncă și acesta este nul, adică atunci cînd nu sînt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 39 din legea citată, respectiv cei în cauză nu au realizat un volum de producție egal cu cel stabilit pentru persoanele care lucrează la sediul unității, răspunderea urmează a se stabili potrivit legislației civile. Nu putem opta pentru o soluție contrară, deoarece pe de o parte în materia de față aparența nu poate crea o stare de drept, iar pe de altă parte actul juridic în temeiul căruia ar urma să fie generate unele drepturi este nul absolut. Așadar, și în aceste cazuri de rară frecvență, răspunderea este de natură civilă pentru că, în esență, nu în aparență, munca s-a prestat în temeiul unei convenții civile și nu a unui contract de muncă.

● **Răspunderea civilă a persoanelor ce prestează munca la domiciliu în temeiul unor convenții de executare de produse și lucrări.** Este incontestabil că această categorie de persoane răspunde pentru prejudiciile aduse unității în condițiile Codului civil.

Valorificarea dreptului la despăgubiri al unității are loc, în principiu, prin formularea unei acțiuni în pretenții împotriva autorului daunei. Acțiunea se introduce la judecătoria în a cărei rază de activitate domiciliază pîritul.

În situațiile cu totul de excepție în care dauna unității nu s-a produs direct și nemijlocit în patrimoniul acesteia, ci în mod indirect, cum ar fi cazul în care produsele realizate de persoanele cu muncă la domiciliu sînt livrate unei terțe persoane (fizice sau juridice) și sînt necorespunzătoare calitativ, unitatea va fi obligată a repara prejudiciul provocat terților, avînd apoi acțiune în regres împotriva celor ce au executat produsele. Dacă terța persoană pîgubită este o unitate socialistă care obține repararea daunei în cadrul unui litigiu arbitral, unitatea furnizoare va promova ulterior o acțiune civilă distinctă împotriva

celor ce au executat produsele calitativ necorespunzătoare. În situațiile cu totul rare cînd terța persoană pîgubită este un particular sau o organizație obștească, iar litigiul este de competența instanțelor judecătorești, unitatea pîrîtă va putea chema în garanție în cadrul aceluiași litigiu persoana vinovată de fabricarea unor produse cu vicii, pentru ca probele administrate să-i poată fi opozabile și acesteia.

În toate cazurile, prejudiciul supus reparării în cadrul răspunderii civile va cuprinde atît paguba efectivă cît și beneficiul de care a fost lipsită unitatea.

Principalele indatoriri și drepturi ale persoanelor care au preluat în gospodărire și gestiune unități de producție și prestări de servicii

1. Prin contractul de dare în gospodărire și gestiune a unor unități de producție și prestări de servicii către persoane fizice s-a avut în vedere dezvoltarea și diversificarea, și pe această cale, a bunurilor de consum și serviciilor r, în scopul satisfacerii în bune condiții a cerințelor populației.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta la Consfătuirea cu activul și cadrele de bază din cooperația de consum, cooperația meșteșugărească, cooperația agricolă de producție și consiliile populare din 20—21 iunie 1980: „Cei care le preiau să răspundă de producție, să asigure plata drepturilor statului, a obligațiilor către cooperație și să aibă posibilitatea, dacă lucrează bine, să realizeze venituri suplimentare, depășind ceea ce este prevăzut astăzi în sistemul nostru cooperatist“.

Buna desfășurare a activității unităților date în gospodărire și gestiune, activitate care este cuprinsă în planul economic și bugetul de venituri și cheltuieli al întreprinderii sau cooperativei, după caz, face necesară stabilirea, încă de la început, a obligațiilor și drepturilor de care se bucură persoanele fizice care au preluat asemenea unități.

2. Este evident că, principala obligație este aceea a realizării în bune condiții a producției și serviciilor prevăzute în contractul de dare în gospodărire și gestiune a unității și funcționarea acesteia în tot cursul anului, potrivit programului stabilit. În acest sens este de reținut și faptul că asemenea obligații impun totodată respectarea prevederilor regulamentului privind organizarea și funcționarea unităților pentru servirea populației, precum și regulile generale de comerț.

Tinînd seama de faptul că, întreprinderea sau cooperativa care încheie contractul de dare în gospodărire și gestiune a unității asigură spațiul necesar, fondurile fixe și obiectele de inventar pentru desfășurarea activității, a-pare de înțeles, obligația persoanei fizice de a gospodări cu grijă localul, utilajele, mobilierul, sculele și celelalte bunuri luate în primire. Dealtfel, pentru eventualele pa-

gube aduse, răspunderea patrimonială se stabilește prin decizie de imputare, emisă în condițiile legii, care constituie titlu executoriu.

Pentru produsele și serviciile realizate, persoana fizică contractantă trebuie să asigure respectarea prețurilor și tarifelor, în limita celor stabilite pentru activitățile similare efectuate de unitățile socialiste, având grija afișării lor. Așa fiind, întreprinderea sau cooperativa urmează să comunice contractantului tarifele și prețurile respective, regimul de impozit pe circulația mărfurilor, precum și reglementările legale în vigoare cu privire la acestea.

În mod corespunzător, persoana fizică care a preluat unitatea de producție și prestări de servicii va plăti întreprinderii sau cooperativei chiria localului, regia, contravaloarea uzurii pentru fondurile fixe și obiectele de inventar primite, impozitul pe circulația mărfurilor, valoarea materialelor, mărfurilor, pieselor de schimb și imprimatelor tipizate. De asemenea, va suporta valoarea lucrărilor de amenajare, întreținere și reparații curente a acestora.

Nu mai puțin se remarcă și obligația plății beneficiului prevăzut în contract, care nu va putea fi mai mic de 10% din volumul activității.

Respectarea normelor de calitate, de protecție a muncii, cele igienico-sanitare, normele de pază și securitate împotriva incendiilor, precum și celelalte reguli specifice activității pe care o desfășoară, constituie o altă obligație pentru persoana contractantă. Această obligație este asigurată prin faptul că întreprinderea sau cooperativa comunică contractantului reglementările în vigoare privind calitatea, protecția muncii, paza și securitatea împotriva incendiilor, organizând în mod corespunzător instructaje cu contractantul. În ce privește pe membrii de familie care îl ajută în activitatea desfășurată, respectiv soțul sau soția, copiii și părinții oricăruia dintre soți, contractantul este îndatorat să-i instruiască despre normele menționate și să răspundă personal pentru eventualele abateri săvârșite de aceștia.

De vreme ce persoana fizică care preia în gospodărire și gestionează unitatea de producție și prestări de servicii folosește bunuri proprietate de stat sau cooperatistă, se înțelege că urmează să i se aplice dispozițiile legale prevăzute pentru gestionari. În acest sens se vor stabili garanții în numărul și conținutul garanțiilor suplimentare, în condițiile Legii nr. 22/1969 și H.C.M. nr. 2230/1969.

Trebuie arătat că, similar unităților care își desfășoară activitatea în cadrul structurii organizatorice a întreprinderii sau cooperativei, persoana contractantă urmează să elibereze bonuri pentru lucrările care necesită păstrarea în unitate a bunurilor populației și pentru care se impune certificarea calității și garanția serviciilor efectuate. La cererea clienților trebuie să se elibereze asemenea bonuri și pentru orice alte servicii sau lucrări.

Necesitatea evidențierii activității, a impus introducerea unui registru de evidență, elaborat de organele centrale în subordinea cărora funcționează întreprinderi și cooperative care predau în gospodărire și gestionează unități de producție și prestări de servicii, avizat de Ministerul Finanțelor. În consecință, persoana fizică contractantă urmează să țină și să înregistreze zilnic în această evidență simplă, cheltuielile și încasările efectuate.

În fine, o altă obligație este și aceea cu privire la plata directă a impozitului pe venit și majorarea de impozit pentru persoanele fără copil la organele financiare, precum și cotizațiile privind asigurările sociale la Casa de asigurări sociale și pensii a cooperativei meșteșugărești, corespunzător reglementărilor în vigoare pentru meșteșugarii care exercită meseria în atelierul propriu, determinate în raport cu venitul realizat din cota parte din încasări.

3. În ceea ce privește drepturile persoanei fizice, trebuie să precizăm, de la bun început, că ea beneficiază de cotă parte din încasări, care se stabilește ca diferență între sumele încasate și cheltuielile, respectiv obligațiile asumate prin actul adițional la contract.

Așa după cum s-a mai arătat, întreprinderea sau cooperativa asigură spațiul necesar, fondurile fixe și obiectele de inventar, de care astfel beneficiază persoana fizică contractantă în cadrul procesului de realizare a produselor și serviciilor pentru care s-a angajat prin contract.

Pentru funcționarea organizată a unității, contractantul este îndreptățit să stabilească un program de lucru, care desigur urmează să satisfacă cerințele locale ale populației și să se încadreze condițiilor prevăzute de lege. Acest program se pune de acord cu organele locale și nu poate fi mai redus decât programul unităților de stat sau cooperatiste similare. Desigur că, persoana contractantă va putea să-și desfășoare activitatea și peste orele stabilite.

De asemenea, persoana contractantă beneficiază de aprovizionarea cu materii și materiale asigurată de întreprindere sau cooperativă, după caz, la prețurile în vigoare pentru unitățile socialiste care prestează servicii populației, cu plata imediată sau pe măsura încasărilor, în condițiile și termenele stabilite prin contract și actele adiționale. În completarea necesarului de materii și materiale se preconizează și posibilitatea aprovizionării directe pe plan local, de la unitățile comerciale cu amănuntul sau de la producători individuali, cu excepția acelor a căror comercializare constituie monopol de stat sau a produselor a căror achiziționare se face numai de organe unice de achiziții.

Cu acordul întreprinderii sau cooperativei de care aparține unitatea, persoana fizică contractantă poate folosi utilaje și scule proprietate personală, necesare desfășurării activității. Desigur că întreținerea și repararea acestora se vor face pe cheltuiela sa.

În condițiile Decretului Consiliului de Stat, persoana contractantă este îndreptățită să cumpere cu plata în rate utilaje și scule de la unitățile comerțului socialist. La rezilierea contractului, întreprinderea sau cooperativa, după caz, va putea reține aceste utilaje și scule, dacă îi sînt necesare, achitînd contravaloarea, mai puțin uzura.

Unele îmbunătățiri sau modernizări ale spațiilor închiriate se pot face de persoana care a preluat în gospodărire și gestionează unitatea, plata lor suportîndu-se, de contractant, urmînd să fie evidențiate în registrul zilnic de evidență și reduse din venitul impozabil.

Subliniem că pensia și celelalte drepturi de asigurări sociale de care va beneficia persoana contractantă, se stabilesc în condiții similare meșteșugarilor care exercită meseria în cadrul atelierelor proprii.

Cit privește timpul în care o persoană își desfășoară activitatea într-o unitate preluată în gospodărire și gestiune în condițiile Decretului nr. 101/1980, aceasta se consideră vechime în muncă și în specialitate, cu excepția persoanelor care au și calitatea de pensionari.

Nu mai puțin, contractantul are și dreptul de a cere rezilierea contractului, cu înștiințarea prealabilă, respectiv cel puțin 90 de zile, a întreprinderii sau cooperativei, după caz.

4. Avînd în vedere desfășurarea corespunzătoare a activității unității de producție și prestări de servicii predata, în cadrul preocupării și satisfacerii mai bune a cerințelor populației, controlul și luarea măsurilor necesare revine întreprinderii sau cooperativei, după caz, care trebuie să urmărească îndeplinirea tuturor obligațiilor prevăzute în contract și îndeosebi respectarea profilului unității, prețurile și tarifele, asigurarea existenței și integrității bunurilor încredințate.

Se înțelege că, nerespectarea de către contractant a obligațiilor prevăzute în mod expres în contract poate conduce la rezilierea acestuia. De asemenea, constituie cauze de reziliere și implicarea într-un proces penal privind avutul obștesc sau cînd s-a stabilit printr-o hotărîre judecătorească definitivă că persoana contractantă nu justifică dobîndirea licită a unor bunuri sau valori. Dacă alte considerente impun rezilierea contractului, întreprinderea sau cooperativa este obligată să încunoștințeze pe contractant cu cel puțin 45 de zile înainte.

În cazul rezilierii contractului, contractantul va preda pe bază de proces-verbal și inventar faptic bunurile primite în folosință de la întreprindere sau cooperativă, avînd obligația ca mijloacele fixe să fie în stare de bună funcționare, obiectele de inventar să fie în stare bună și de același tip cu cele date în folosință la încheierea contractului sau în timpul executării acestuia, spațiile unității să fie curate și cu toate instalațiile în funcțiune, iar mărfurile primite și aflate în stoc să nu fie degradate, cu termenul de garanție depășit și să îndeplinească condițiile pentru a putea fi comercializate.

Pe de altă parte, încălcarea prevederilor contractului poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală a celor vinovați.

Grupaj realizat de : dr. C. JORNESCU, dr. Emil VICOL

Despre comisiile permanente ale consiliilor populare

Potrivit art. 64 din Legea nr. 59/1968, consiliile populare aleg pentru întreaga durată a mandatului lor, comisiile permanente de deputați.

O primă subliniere care se impune este aceea că în aceste comisii pot fi aleși numai deputați ai consiliului popular. Constituția și Legea de organizare și funcționare a consiliilor populare nu stabilesc numărul de comisii permanente și nici numărul membrilor, acest lucru fiind lăsat la aprecierea organelor locale ale puterii de stat, în funcție de ramura sau domeniul de activitate și potrivit speci-

ficului și nevoilor locale. În practică, consiliile populare aleg comisii permanente pentru industrie, gospodărie comunală și locativă, pentru construcții, arhitectură și sistematizare, pentru comerț, aprovizionare și prestări servicii. Nu poate lipsi, de asemenea, dintre comisiile permanente ale consiliilor populare, comisia permanentă pentru învățămînt, cultură, sănătate, muncă și ocrotiri sociale și nici comisia permanentă pentru buget, finanțe, juridică și administrație locală.

Din formularea art. 64 din Legea nr. 59/1968 rezultă că se pot organiza și alte comisii, potrivit specificului și nevoilor locale, ca de exemplu : comisii permanente pentru agricultură, silvicultură și gospodăria apelor. Prin această prevedere se elimină riscul unei uniformizări rigide, existînd astfel posibilitatea adaptării comisiilor permanente la nevoile concrete, practice, pe care le are fiecare organ local al puterii de stat.

Fiecare comisie permanentă își alege un președinte și, după caz, un vicepreședinte, precum și un secretar. În ceea ce privește numărul de membri, acesta este flexibil, avîndu-se în vedere aceleași considerente expuse și la stabilirea numărului de comisii permanente, precum și gradul de organizare a unității administrativ-teritoriale în care își desfășoară activitatea, organele locale ale puterii de stat (comună, oraș, municipiu, județ).

Președintele fiecărei comisii permanente propune acestuia programul de lucru în vederea întocmirii lucrărilor ce îi revin, ia măsuri pentru buna desfășurare a întregii activități și asigură pregătirea documentației și a informațiilor necesare.

Sarcinile comisiilor permanente sînt astfel stabilite în art. 63 din Legea de organizare și funcționare a consiliilor populare întrucît ele cuprind, în general, întreaga activitate de conducere a vieții economice și sociale a unităților administrativ-teritoriale. Se dă astfel expresie complexității sarcinilor ce definesc actuala etapă, caracterizată printr-o serie de măsuri legislative ce au sporit atribuțiile și responsabilitățile consiliilor populare în diverse domenii de activitate economice și sociale pe plan local.

Activitatea comisiilor permanente de deputați cuprinde 3 forme principale :

● **Studiu.** Comisiile permanente studiază diferitele aspecte privind realizarea planului de dezvoltare a economiei locale și bugetului local, precum și celelalte probleme ce interesează unitatea administrativ-teritorială. Această activitate poate avea loc pe baza hotărîrii consiliului popular, a cererii comitetului ori biroului executiv, ori din proprie inițiativă, pe baza unui plan de muncă, întocmit de regulă, trimestrial.

● **Control.** Această activitate se realizează prin ascultarea de către comisiile permanente, periodic și pe probleme a unor rapoarte prezentate de conducători ai organelor locale de specialitate ale administrației de stat, ai unităților economice și instituțiilor subordonate consiliului popular.

Prin aceste rapoarte organele locale ale puterii de stat sînt informate asupra felului în care organele a căror activitate este discutată, realizează politica partidului în diverse domenii de activitate. Astfel, de exemplu, comisia permanentă de deputați pentru gospodărie comunală și locativă, a unui organ local al puterii de stat, controlînd

rîtmul de desfășurare a unor lucrări de reparații, constată că nu întodeauna s-au executat lucrări de nivel corespunzător și la termenele stabilite, fie din cauza unei aprovizionări neritmice, fie din cauza unei repartizări necorespunzătoare a forței de muncă; sau, din controlul efectuat de comisia permanentă de deputați pentru comerț, aprovizionare și prestări servicii, în rețeaua comercială, a rezultat că deși șefii de unități au avut în vedere lansarea de comenzi pentru depozitele cu ridicata, nelivrarea în întregime a cantităților comandate a condus la lipsa periodică în unități a unor mărfuri care existau în depozite. În aceste cazuri comisia permanentă, în funcție de concluziile la care ajunge, informează consiliul popular în vederea luării unor hotărâri asupra problemelor pe care le ridică activitatea organelor analizate sau controlate.

În concordanță cu rolul pe care îl au, controlul comisiilor permanente se extinde și asupra realizării planului de dezvoltare a economiei locale, a realizării execuțiilor bugetare la partea de venituri și cheltuieli. Considerăm că esența conținutului activității de control este redată în prevederea potrivit căreia comisiile permanente de deputați controlează modul în care organele locale de specialitate ale consiliilor populare, unitățile economice și instituțiile subordonate consiliului popular aplică dispozițiile legale, hotărârile acestuia, deciziile comitetului sau biroului executiv, precum și modul cum sînt rezolvate propunerile, scrisorile și sesizările oamenilor muncii, aducînd în acest fel un aport însemnat la întărirea legalității socialiste.

● **Propuneri.** Comisile permanente de deputați prezintă consiliului popular, din proprie inițiativă, proiecte de hotărâri; avizează proiectele de hotărâri și de decizii elaborate de comitetul sau biroul executiv care urmează să fie supuse spre adoptare sau ratificare consiliului popular; pot prezenta rapoarte sau corapoarte la problemele supuse dezbaterii consiliului popular.

În ceea ce privește funcționarea comisiilor permanente, Legea de organizare și funcționare a consiliilor populare, prevede că ele se întrunesc periodic și ori de cîte ori este necesar, atrăgînd în activitatea lor cetățeni care prin pregătirea de specialitate și experiența lor pot contribui la îndeplinirea sarcinilor acestor comisii.

O sarcină deosebită în sprijinirea activității acestor comisii revine și comitetelor executive sau birourilor executive care conform dispozițiilor legii trebuie să le creeze condiții pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin.

Raporturile dintre comisiile permanente și comitetele executive sau birourile executive excluzînd subordonarea ierarhică a vreuneia dintre părți sînt caracterizate ca fiind raporturi de colaborare. Dealtfel, președintele comisiei permanente de deputați participă la ședințele comitetelor sau birourilor executive ale consiliilor populare, ori de cîte ori se examinează probleme din ramura sau domeniul de activitate al comisiei. Se urmărește astfel un contact permanent cu activitatea desfășurată de membrii comisiilor permanente în vederea valorificării la un nivel superior a celor mai corespunzătoare soluții.

Am arătat că Legea de organizare și funcționare a consiliilor populare nu stabilește numărul membrilor comisiilor permanente și nici modul de adoptare a proiectelor de hotărâri, decizii, propuneri prezentate spre adoptare sau ratificare organului local al puterii de stat.

În lipsa unei reglementări speciale considerăm că, comisiile permanente de deputați își desfășoară activitatea conform regulilor generale de procedură aplicabile organelor colegiale, lucrînd valabil în prezența majorității membrilor și adoptînd deciziile cu votul majorității membrilor comisiei permanente.

În cazul unor opinii contrare majorității sau a unor abțineri de la vot, secretarul comisiei întocmește procesul verbal de ședință în care sînt consemnate opiniile (voturile) contra cu indicarea nominală a celor ce au votat împotriva și eventual cu motivarea punctului de vedere negativ.

Comisiile permanente fiind organe interne cu un preponderent caracter tehnic, răspund față de consiliile populare care le-au ales pentru întreaga activitate pe care o desfășoară.

Răspunderea comisiilor permanente și a membrilor acestora are un caracter politic și neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a unor sarcini nu poate să atragă consecințe juridice.

Potrivit prevederilor constituționale fiecare deputat este obligat să prezinte periodic alegătorilor dări de seamă asupra activității sale și a consiliului popular în care a fost ales, iar Legea electorală precizează că deputații pot fi revocați în cazul în care nu-și îndeplinesc îndatoririle ce le revin. Ținînd seama de dispozițiile Legii nr. 59/1968, potrivit căreia în comisiile permanente pot fi aleși numai deputați ai consiliului popular, în dările de seamă pe care aceștia le prezintă trebuie a se face referire și la activitatea pe care deputatul a desfășurat-o în cadrul comisiei permanente.

Pentru situații deosebite consiliile populare pot alege din rîndul deputaților comisii temporare în vederea examinării unor probleme, stabilind în acest sens și modul de activitate pentru fiecare din aceste comisii.

Deosebirea dintre cele două feluri de comisii de deputați — permanente și temporare — constă în durata limitată de funcționare a acestora din urmă, mandatul lor încetînd odată cu examinarea problemei pentru care au fost constituite spre deosebire de celelalte care funcționează pe toată durata mandatului consiliului popular (5, respectiv 2 ani și jumătate).

Natura juridică a comisiilor permanente ale consiliilor populare a suscitat un viu interes, pozițiile adoptate de autori fiind dintre cele mai diverse. Astfel, comisiile permanente au fost considerate organizații obștești, luîndu-se în considerare faptul că sînt alcătuite nu numai din deputați, ci și dintr-un activ de oameni ai muncii, pe de altă parte, că prin activitatea lor comisiile permanente nu realizează puterea de stat. Comisiile permanente mai sînt considerate forme organizatorice prin care deputații participă la îndeplinirea atribuțiilor consiliilor populare. Mai recent, s-a opinat că sînt suficiente temeiuri pentru a considera comisiile permanente ca fiind organe de stat, avînd atribuții proprii.

Fără a insista asupra tuturor punctelor de vedere exprimate în această problemă, socotim că multitudinea diversității de opinii exprimate cu privire la natura juridică a comisiilor permanente ale consiliilor populare, pleacă de la faptul că pozițiile adoptate de autori cu privire la comisiile permanente ale Marii Adunări Naționale sînt va-

labile și la cele alese de consiliile populare, luându-se în considerare că atât Marea Adunare Națională cât și consiliile populare fac parte din același sistem al organelor statului socialist. Nu se ține seama că deși organele citate fac parte din același sistem al organelor statului socialist, ele exercită, totuși, puterea în modalități diferite (una supremă, alta locală) și că, în ultimă instanță reglementările legale privind comisiile permanente ale consiliilor populare, diferă de cele privind comisiile permanente ale Marii Adunări Naționale (în acest sens, a se vedea Regulamentul de funcționare a M.A.N.).

În executarea sarcinilor desprinse din atribuțiile consiliilor populare, comisiile permanente întocmesc după caz, rapoarte, corapoarte, avize, propuneri. Aceasta înseamnă că ele nu se substituie în exercitarea atribuțiilor ce revin consiliilor populare și nici nu sînt supraordonate comitetelor sau birourilor executive ori organelor locale de specialitate ale administrației de stat.

În sistemul nostru de drept, rapoartele, avizele și propunerile sînt totdeauna, forme procedurale prealabile emiterii unui act juridic, neproducînd ele însele efecte juridice. Natura acestor acte ale comisiilor permanente, ca acte pregătitoare rezultă și din faptul că neavînd calitatea de organe de stat, ele nu au deci dreptul de a emite acte obligatorii, ci numai a prezenta propuneri consiliului popular sau comitetului (biroului) executiv competent a hotărîi sau decide.

Comisiile permanente ale consiliilor populare nu ar putea fi socotite nici organe obștești și nici organe de stat. Subscriem la definirea comisiilor permanente ca organe cu caracter intern ale consiliilor populare (vezi Ilie Iovănaș ș.a. în Organizarea și funcționarea organelor locale ale puterii și administrației de stat, Editura științifică și enciclopedică, București, 1979, pag. 180), constituite în scopul de a le sprijini în îndeplinirea sarcinilor, la care am adăuga un preponderent caracter tehnic, ele fiind organizate pe principalele ramuri și domenii de activitate în funcție de specificul unității administrativ-teritoriale în care își desfășoară activitatea.

ILIE VASILE

Atribuțiile consiliilor populare privind activitatea cooperativelor agricole de producție

Sarcinile mari ale actualei etape de dezvoltare a societății noastre impun sporirea continuă a competenței și răspunderii consiliilor populare — organe locale ale puterii de stat — și a comitetelor executive, respectiv a birourilor executive — organe locale ale administrației de stat — în conducerea unitară a întregii agriculturi, pentru asigurarea dezvoltării acestei ramuri de bază a economiei naționale pe raza fiecărei unități administrativ-teritoriale.

În acest scop, art. 12 din Legea nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare (modificată și completată prin Legea nr. 3/1980) cuprinde următoarele

prevederi: consiliile populare răspund de întreaga activitate de producție agricolă, de buna organizare și desfășurare a lucrărilor agricole, de folosirea rațională și eficientă a fondului funciar, creșterea producției vegetale și animale; controlează și sprijină activitatea unităților agricole de stat și cooperatiste, precum și a gospodăriilor populației din unitățile administrativ-teritoriale în care sînt alese și adoptă măsuri corespunzătoare. De asemenea, în baza art. 23 și 24 din aceeași lege, consiliile populare asigură conducerea unitară a întregii agriculturi din unitățile administrativ-teritoriale în care sînt alese, în scopul creșterii producției agricole, sporirii contribuției agriculturii la dezvoltarea economiei naționale și la ridicarea nivelului de trai al populației; iau măsuri și răspund pentru apărarea, conservarea, și ameliorarea și folosirea integrală și eficientă a pămîntului, principalul mijloc de producție agricolă, pentru cultivarea tuturilor suprafețelor de teren din sectorul de stat, sectorul cooperatist și gospodăriile populației.

Consiliile populare asigură condițiile necesare dezvoltării creșterii animalelor în vederea acoperirii cerințelor sporite de consum ale populației și nevoilor de materii prime ale industriei; iau măsuri pentru buna gospodărire a întregii suprafețe ocupate cu pășuni și pășuni naturale, folosind întregul potențial existent pentru continua dezvoltare a zootehniei.

În conformitate cu art. 50 lit. 1 din Legea nr. 57/1968, republicată în 1980, comitetele și birourile executive ale consiliilor populare stabilesc programe de măsuri în vederea executării la timp și în bune condiții a lucrărilor agricole de către toți deținătorii de terenuri agricole și răspund pentru aducerea lor la îndeplinire, asigură conservarea și folosirea integrală și eficientă a fondului funciar, aplicarea criteriilor științifice de zonare a producției și realizarea unei structuri raționale a culturilor, executarea integrală a lucrărilor de împăduriri și buna gospodărire a pădurilor care se află în administrarea lor directă, întreținerea pășunilor și finetelor naturale și dezvoltarea patrimoniului pomi-viticol.

Atribuțiile organelor locale privind activitatea cooperativelor de producție sînt prevăzute și concretizate în Legea nr. 6/1974.

În conformitate cu art. 1 din legea citată, consiliile populare și comitetele, respectiv birourile lor executive, poartă întreaga răspundere pentru realizarea sarcinilor stabilite prin planul de stat cu privire la producția agricolă în unitățile administrativ-teritoriale în care au fost alese. Desigur că, prevederea legală pe care am citat-o mai sus se referă în primul rînd și cu precădere la răspunderea moral-politică pe care o are fiecare organ în sistemul de organizare a statului socialist și fiecare membru al acestui organ. Dar norma legală la care ne referim poate constitui, prin coroborarea sa cu alte prevederi legale, și temeiul unei răspunderi juridice a membrilor acestor organe care nu-și îndeplinesc propriile sarcini.

● În ce privește folosirea rațională a fondului funciar, stabilirea și respectarea structurii culturilor, comitetele respectiv birourile executive ale consiliilor populare au următoarele atribuții principale:

— asigură, împreună cu conducerea C.A.P., identificarea tuturilor suprafețelor de terenuri;

— controlează ca unitățile agricole, inclusiv C.A.P., să asigure exploatarea rațională a suprafețelor amenajate pentru irigații, să respecte structura culturilor și să execute lucrările de întreținere;

— controlează ca scoaterea din circuitul agricol a terenurilor să se facă numai în condițiile prevăzute de lege, iar redarea în circuitul agricol a celor scoase temporar să se facă la termenul stabilit;

— exercită controlul și ia măsuri în vederea bunei organizări și completa folosire a pajștilor.

● Cu privire la activitatea de planificare în agricultură, comitetele respectiv birourile executive ale consiliilor populare au următoarele atribuții:

— elaborează proiectul de plan pentru producția agricolă a unității administrativ-teritoriale, înglobând și planul cooperativei de producție;

— urmărește folosirea cu eficiență maximă a resurselor materiale și umane;

— urmărește și răspunde împreună cu conducerea C.A.P. de realizarea livrărilor la fondul de stat, a cantităților de produse vegetale și animale prevăzute în plan;

— urmărește permanent și analizează periodic stadiul realizării planului în profil teritorial, preocupându-se și de modul de executare a sarcinilor de plan ale cooperativei agricole de producție;

— controlează activitatea de realizare a tuturor investițiilor din domeniul agriculturii, din unitatea administrativ-teritorială respectivă, deci și a celor din cadrul C.A.P., stabilind măsurile necesare pentru punerea în funcțiune a acestora în termen și atingerea parametrilor proiectați. În acest domeniu se impune o colaborare strinsă între consiliul de conducere al cooperativei și organul administrativ local;

— sprijină conducerea cooperativei în pregătirea profesională a țărănimii cooperatiste.

● Cu privire la realizarea însămînțărilor, executarea lucrărilor de întreținere a culturilor și depozitarea produselor, comitetele respectiv birourile executive ale consiliilor populare au următoarele atribuții:

— exercită controlul cu privire la însămînțarea tuturor suprafețelor de teren cultivabile, luând măsuri ca acestea să se execute în perioade optime, respectându-se în mod strict structura culturilor aprobată prin planul de stat și stabilită pentru fiecare cooperativă agricolă de producție;

— controlează modul în care se execută lucrările de întreținere a culturilor și plantațiilor de vii și pomi fructiferi;

— ia măsuri de elaborare a prognozelor atacurilor de boli și dăunători și informează operativ cooperativa asupra datelor și condițiilor în care trebuie efectuate tratamentele;

— ia măsuri pentru asigurarea transporturilor, a spațiilor de depozitare, a mijloacelor mecanizate și a forței de muncă pentru fiecare companie;

— colaborează cu conducerea cooperativei în vederea estimării producției, răspunzând de datele stabilite.

● În ce privește creșterea animalelor, comitetele respectiv birourile executive ale consiliilor populare au următoarele atribuții:

— controlează modul în care cooperativa îndeplinește programul de reproducție și selecție a animalelor;

— controlează modul în care se valorifică întregul potențial furajer, depozitarea, prepararea și administrarea furajelor;

— controlează modul în care se aplică și se respectă dispozițiile legale cu privire la tăierea animalelor, precum și modul de funcționare a punctelor de tăiere și a abatoarelor.

● Comitetele respectiv birourile executive ale consiliilor populare sprijină cooperativele agricole de producție mai puțin consolidate în elaborarea unor programe de măsuri tehnice și organizatorice în vederea îmbunătățirii activității lor economice și urmărește aducerea lor la îndeplinire.

● Comitetul respectiv biroul executiv al consiliului popular poate solicita direcției generale județene pentru agricultură și industrie alimentară schimbarea din funcție sau aplicarea de măsuri disciplinare inginerilor șefi de specialitate agricolă, contabililor șefi, precum și medicilor veterinari, dacă activitatea celor în cauză nu este satisfăcătoare.

Atribuțiile sus-menționate nu reprezintă acțiuni sporadice și intermitente, ci o activitate continuă, susținută, dusă cu competență și spirit gospodăresc.

Exercitarea acestor atribuții presupune însă și participarea dinamică a conducerilor cooperativei agricole de producție în vederea dezvoltării acestora și pentru creșterea veniturilor și a nivelului de trai al țărănimii cooperatiste.

dr. C. JORNESCU

Competența comitetelor și birourilor executive ale consiliilor populare de a înființa cantine-restaurant pentru oamenii muncii

Legea nr. 9/1971 a conferit în sfera de competențe ale comitetelor și birourilor executive ale consiliilor populare și pe aceea de a înființa cantine-restaurant pentru oamenii muncii.

Potrivit prevederilor art. 1 din legea amintită, cantinele-restaurant pentru oamenii muncii se înființează și se organizează la cererea și pe lângă organizațiile socialiste de stat, prin decizii ale birourilor sau comitetelor executive ale consiliilor populare orășenești, municipale sau județene. În municipiul București această atribuție este exercitată de către comitetele executive ale consiliilor populare ale sectoarelor.

Totodată, textul de lege menționat mai sus instituie obligația comitetelor și birourilor executive ale consiliilor populare care emit decizii prin care se înființează cantine-restaurant pentru oamenii muncii de a consulta organele sindicale locale. Deși în ceea ce privește modalitatea în care trebuie să se facă consultarea cu organele sindicale locale Legea nr. 9/1971 nu face referiri exprese, prevederile acesteia trebuie interpretate în raport de textul art. 59 din Legea nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare care stabilește că la ședințele comi-

tetelor sau birourilor executive ale consiliilor populare participă, de regulă, și reprezentanții consiliilor teritoriale ale sindicatelor și că unele hotărâri (cum ar fi cele cu privire la repartizarea locuințelor pe întreprinderi și alte unități socialiste, cele privind aprovizionarea populației și cele cu privire la probleme social-culturale) se iau de comun acord de către comitetele sau birourile executive și consiliile teritoriale ale sindicatelor.

Potrivit prevederilor art. 2 din lege, cantinele-restaurant pentru oamenii muncii sînt subordonate organizațiilor comerciale locale, au gestiune economică, țin evidența activității și încheie bilanț propriu.

Pentru asigurarea bunei desfășurări a activității cantinelor-restaurant, conducerea acestora a fost încredințată, potrivit legii, unui organ colectiv, denumit comitet de conducere și format din cîte un delegat al conducerii unității socialiste de stat, al sindicatului, al organizației U.T.C. și al comisiei de femei, din mai mulți reprezentanți ai oamenilor muncii abonați la cantină aleși de către aceștia în raport cu numărul lor. Din comitetul de conducere al cantinei-restaurant mai face parte și șeful cantinei-restaurant care, potrivit legii, se numește și se eliberează din funcție de către comitetul sau biroul executiv al consiliului popular cu acordul comitetului de conducere al cantinei-restaurant.

Membrii comitetului de conducere al cantinei-restaurant aleg din rîndul lor un președinte care nu poate fi șeful cantinei.

Prin lege, comitetele de conducere ale cantinelor-restaurant au stabilite atribuții în legătură cu buna organizare a activității cantinei, înființarea, în funcție de nevoi, a bufetelor, chioșcurilor, tonetelor în incinta unităților socialiste de stat în cadrul cărora își desfășoară activitatea, îmbunătățirea permanentă a calității menurilor servite, respectarea normelor igienico-sanitare, utilizarea eficientă a bunurilor cantinei, stabilirea cu acordul conducerii unității a orarului de funcționare al cantinei-restaurant, stabilirea menurilor fixe, analizarea și avizarea dărilor de seamă prezentate de șeful cantinei-restaurant.

Comitetul de conducere al cantinei-restaurant și membrii acestuia răspund de măsurile luate și activitatea desfășurată atît față de comitetul sau biroul executiv al consiliului popular cît și față de oamenii muncii, conducerile întreprinderilor și organizațiilor obștești pe care le reprezintă.

Atribuțiile stabilite prin lege șefului cantinei-restaurant se referă la conducerea în mod operativ a întregii activități a cantinei-restaurant, la adoptarea de măsuri concrete pentru îndeplinirea hotărîrilor comitetului de conducere, angajarea patrimonială a cantinei-restaurant, precum și la faptul că acesta răspunde de activitatea economico-financiară.

La emiterea deciziei de înființare a cantinei-restaurant se ia în considerare opinia întreprinderii comerciale în subordinea căreia se va găsi cantina-restaurant, întreprindere care, de regulă, asigură întregul personal necesar desfășurării activității cantinei-restaurant, inclusiv șeful

acesteia. Totodată, pentru organizarea activității cantinei-restaurant este necesar să se obțină autorizația sanitară de funcționare emisă de centrul sanitaro-antiepidemic teritorial, în baza atribuțiilor conferite acestuia prin art. 41 din Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sănătății populației.

Trebuie, de asemenea, să se verifice condițiile pe care le oferă clădirea în care urmează să-și desfășoare activitatea cantina-restaurant în așa fel încît să se respecte atît normele igienico-sanitare, dar în același timp să se asigure și spațiile corespunzătoare în vederea desfășurării activităților specifice cantinei (pregătirea mesei, servirea abonaților, aprovizionare etc.).

În legătură cu activitatea cantinelor-restaurant, Legea nr. 9/1971 stabilește pentru comitetele și birourile executive ale consiliilor populare și o serie de alte sarcini și răspunderi. Astfel, comitetele și birourile executive ale consiliilor populare răspund (împreună cu Ministerul Comerțului Interior) de aprovizionarea și buna funcționare a cantinelor-restaurant (art. 13), iau măsuri pentru ca aprovizionarea cantinelor-restaurant să se facă în mod organizat și cu prioritate față de celelalte unități de alimentație publică (art. 14), adoptă măsuri organizatorice pentru ca bucătăriile mari ale unor cantine-restaurant care dispun de o bază materială corespunzătoare să aprovizioneze și alte cantine-restaurant cu semipreparate și preparate culinare, precum și în ceea ce privește înființarea unor gospodării anexe mari care să aprovizioneze mai multe cantine (art. 15). De asemenea, comitetele și birourile executive ale consiliilor populare iau măsuri în vederea asigurării pregătirii și instruirii personalului cantinelor-restaurant.

D. SIMINIUC

Sarcinile comitetelor și birourilor executive ale consiliilor populare privind asociațiile de locatari

Industrializarea — cu corolarul său urbanizarea — pune în fața organelor locale ale administrației de stat o sumă de sarcini din care îndrumarea, coordonarea și verificarea activității asociațiilor de locatari prezintă o deosebită importanță dat fiind că în prezent aproape 50% din populația localităților urbane locuiește în clădiri cu mai multe apartamente.

Concretizînd unele prevederi ale Legii nr. 57/1968, statutul privind organizarea și funcționarea asociațiilor de locatari, aprobat prin Decretul Consiliului de Stat nr. 387/1977, conferă comitetelor și birourilor executive ale consiliilor populare o serie de sarcini și atribuții pe care le evidențiem și analizăm în cele ce urmează.

● In baza art. 7 alin. 2 din statut, comitetele și birourile executive ale consiliilor populare pot dispune, prin decizie, anularea hotărârilor nelegale ale adunării generale a asociației locatarilor, rămase definitive prin neexercitarea dreptului de contestație de către membrii asociației. Aceștia pot contesta hotărârile adunării generale prin care se încalcă legile sau statutul, în termen de 15 zile de la data adoptării lor.

Anularea pe cale administrativă a hotărârilor nelegale luate de adunarea generală a asociației nu poate avea loc decât după expirarea termenului de 15 zile de la adoptarea acestora, interval de timp în care ele pot fi contestate la judecătoria. Deși nu există o dispoziție statutară expresă în acest sens, considerăm că atribuția organului administrativ se limitează la anularea hotărârii luate de adunarea generală a locatarilor fără a o înlocui cu o hotărâre proprie a administrației. În cazul anulării, adunarea generală urmează a fi reconvocată spre a lua o nouă hotărâre conform legii și statutului. Din statut nu rezultă că hotărârea administrației este supusă unei căi de atac din partea asociației, care are astfel obligația de a o aduce la îndeplinire. Sub acest aspect decizia este executorie. Hotărârea inițială — anulată ca nelegală — nu va produce efecte, iar cele ce s-au produs până la anulare vor fi considerate ca inexistente, potrivit principiului că un act nul nu poate produce efecte. Din prevederea cuprinsă în art. 7 alin. 2 din statut reiese că înainte de a proceda la anularea hotărârii nelegale, comitetul sau biroul executiv al consiliului popular este dator să verifice îndeplinirea condiției ca hotărârea nelegală a adunării asociației locatarilor să fi rămas definitivă, prin neexercitarea dreptului de contestație de către membrii asociației. Este important de reținut că în activitatea practică nu este nevoie să se recurgă la aplicarea acestei sancțiuni pe cale administrativă, dacă adunarea generală a locatarilor înțelege să revină asupra propriei hotărâri nelegale adoptate și să o anuleze.

● In baza prevederii cuprinse în art. 5 lit. e din statut, comitetul sau biroul executiv al consiliului popular confirmă alegerea comitetului asociației locatarilor. Această atribuție se exercită de către organele locale ale administrației de stat ca o activitate proprie și permanentă fără a fi necesară o sesizare din partea asociației sau a membrilor acesteia. Singura obligație a asociației neprevăzută expres, dar implicată în dispozițiile art. 5 lit. e din statut constă în comunicarea în orice mod a alegerii noului comitet al asociației către comitetul sau biroul executiv al consiliului popular. Considerăm că prezența delegatului organului local la ședința adunării generale prin care se alege comitetul scutește asociația de o asemenea comunicare, iar confirmarea sau infirmarea alegerii comitetului se face nemotivat și fără o procedură contradictorie.

● In conformitate cu prevederile cuprinse în art. 24 alin 1 din statut, comitetele sau birourile executive ale consiliilor populare controlează modul în care se îndeplinesc obligațiile legale de întreținere și reparare a construcțiilor și instalațiilor, indiferent de forma de proprietate asupra lor și luarea măsurilor în vederea remedierii defecțiunilor și degradărilor constatate. Potrivit acestor prevederi, controlul exercitat de comitetele sau birourile executive ale consiliilor populare privind respectarea obligațiilor legale de către comitetele asociațiilor de locatari re-

feritoare la întreținerea și repararea părților și instalațiilor de folosință comună ale clădirilor nu este limitat nici de anumite perioade de timp și nici de forma de proprietate asupra clădirilor, așa cum este limitat controlul exercitat în baza contractelor de închiriere aprobate prin H.C.M. nr. 860/1973, anexele nr. 2 și 4.

● Aceleași organe, în baza art. 25 din statut, procedează la constituirea unor comisii de control financiar-contabil, alcătuite din specialiști în domeniul economic și financiar, încadrați în muncă la organele financiare teritoriale și locale, la unitățile de gospodărie comunală și locativă, la alte unități socialiste din localitatea respectivă, precum și din pensionari, care asigură instruirea și îndrumarea comisiilor de cenzori și a personalului de administrare și evidență de la asociațiile de locatari și controlează activitatea acestora și gestiunile asociațiilor de locatari.

● Aprobarea exploatarii de către asociațiile de locatari a unor centrale termice care servesc o singură clădire, cu condiția de a exista deplina siguranță în funcționarea instalațiilor, reprezintă de asemenea o atribuție a comitetelor sau birourilor executive, în baza art. 27 alin. 2 din statut.

● Asigurarea aplicării de către asociațiile de locatari a normelor stabilite prin metodologia de încheiere, executare și încetare a raporturilor de muncă, de conducere a evidenței, efectuare a operațiilor și disciplină financiară și de casă, precum și de verificare financiar-contabilă la asociațiile de locatari, este tot de atributul acestor organe ale administrației locale, în baza art. 30 din statut și art. 2 din Ordinul nr. 5/1978.

J. COSTIN

Forme noi în organizarea unor unități de producție și prestări de servicii

1. Unul dintre obiectivele principale ale politicii partidului în etapa actuală de dezvoltare multilaterală a societății socialiste este și acela cu privire la creșterea și diversificarea bunurilor de consum și prestărilor de servicii, în preocuparea constantă de a satisface cât mai deplin cerințele populației.

Prin dispozițiile Decretului nr. 101/1980 privind organizarea unor activități de prestări de servicii în condițiile stabilirii pe bază de cotă-parte din încasări a veniturilor cuvenite persoanelor ce desfășoară aceste activități, s-a avut în vedere asigurarea și pe această cale a cerințelor în permanentă creștere ale populației de la orașe și sate cu produse și servicii.

Evenimentele ulterioare marcate de Consfătuirea cu activul și cadrele de bază din cooperăția de consum, cooperăția meșteșugărească, cooperăția agricolă de producție și consiliile populare din 20—21 iunie 1980 și intrarea în vigoare a Legii nr. 2/1980 cu privire la dezvoltarea industriei mici, au imprimat o valență nouă și au configurat mai bine modalitatea preconizată prin Decretul nr. 101/1980

de atragere în activitatea de producție și prestări de servicii a unor persoane fizice, concretizată sub forma încredințării acestora în gospodărire și gestiune de unități prestatoare pentru populație¹.

În cuvîntarea rostită la Consfătuire, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că: „În acest cadru trebuie să ne gîndim, în general, la lărgirea muncii în acord și a plății în procente în sistemul cooperatist, inclusiv la aplicarea prevederilor legii de a trece unele unități în administrare cu plata în procente“.

Pe de altă parte, din prevederile art. 1 alin. 2 și art. 29 din Legea nr. 2/1980 se desprinde cu evidență că activitatea depusă de persoanele fizice care au preluat în gospodărire și gestiune unități de producție și prestări de servicii se cuprinde în noțiunea de industrie mică, urmînd în acest sens reglementările proprii acesteia, dar concomitent și norma specială, respectiv dispozițiile Decretului nr. 101/1980.

În această ordine de idei trebuie reținut faptul că între prevederile art. 1 din Decretul nr. 101/1980 și art. 29 din Legea nr. 2/1980 ar rezulta o neconcordanță. Astfel, din lecturarea art. 1 din Decretul nr. 101/1980 se desprinde faptul că pot fi date în gospodărire și gestiune numai unitățile prestatoare de servicii pentru populație, în timp ce art. 29 din Legea nr. 2/1980 stabilește că predarea poate avea ca obiect unitățile de producție și de prestări de servicii.

Neconcordanța este numai aparentă și aceasta din mai multe considerente.

Mai întîi, Legea nr. 2/1980 a intervenit ulterior adoptării Decretului nr. 101/1980, ceea ce se poate aprecia ca o completare a textului inițial în discuție.

Dealtfel din însăși expunerea de motive a legii rezultă că, ceea ce se urmărește prin această reglementare este tocmai dezvoltarea și diversificarea producției de bunuri de consum și servicii.

Un alt considerent are în vedere faptul că, dacă micii meseriași pot executa, așa după cum prevede art. 23 din Legea nr. 2/1980, în afara prestărilor de servicii și produse și lucrări, pe baza autorizației emisă de către organele competente, nu ar fi de înțeles, de ce persoanelor fizice care preiau în gospodărire și gestiune unități din subordinea organelor și organizațiilor de stat și cooperatiste li s-ar interzice să realizeze unele produse necesare populației, limitîndu-li-se în acest fel activitatea numai la efectuarea de prestări de servicii pentru populație.

Ar mai fi utilă și precizarea că, de regulă, unitățile de industrie mică ale consiliilor populare și organizațiilor cooperatiste efectuează o activitate variată în același cadru structural și spațiu, respectiv într-o unitate se realizează atît prestări de servicii, cît și unele produse și lucrări pentru populație, care nu este cazul să fie organizate distinct.

Astfel fiind, aceste considerente ne conduc la concluzia că, obiectul de activitate al unităților ce se predau în gospodărire și gestiune unor persoane fizice poate fi producția bunurilor și prestarea de servicii enumerate în nomenclatura aprobată de lege.

Sigur că, realizarea unor bunuri de consum de către persoanele fizice care preiau în gospodărire și gestiune unități ale consiliilor populare și organizațiilor cooperatiste

trebuie să aibă în vedere cerințele de consum ale populației, evitîndu-se în acest fel crearea unor stocuri de produse, care fără îndoială, prin existența lor, afectează nemijlocit posibilitățile de cîștig ale acestor persoane.

2. Pentru darea în gospodărire și gestiune a unităților de producție și prestări de servicii se încheie un contract, pe durată nedeterminată, care se aprobă de către organul colectiv de conducere al întreprinderii sau cooperativei, după caz².

Așa după cum prevede și art. 1 din Decretul nr. 101/1980 părțile din contractul de predare în gospodărire și gestiune sînt: întreprinderea sau cooperativa a căreia îi aparține unitatea de producție și prestări de servicii și persoana fizică care consimte să preia această unitate.

În ceea ce privește unitatea de producție și prestări de servicii ce urmează să fie dată în gospodărire și gestiune, este de reținut că, numai acele unități cu un volum redus de activitate și în care lucrează 1—3 persoane, de regulă ce nu sînt pe deplin rentabile, pot face obiectul respectivei predări în gospodărire și gestiune.

Reținînd exact exprimarea din art. 1 al Decretului nr. 101/1980 și anume că, obiectul predării are în vedere „unitățile prestatoare de servicii (inclusiv cele de producție) cu un volum redus de activitate și cu 1—3 lucrători“, sîntem de părere că, de bună seamă legiuitorul a înțeles că numai unitățile existente pot fi predate în gospodărire și gestiune, iar nu și cele care se vor înființa în viitor.

Referindu-ne, de această dată, la persoana fizică parte în contractul de dare în gospodărire și gestiune, trebuie să menționăm că aceasta trebuie să aibă domiciliul în localitatea în care este amplasată unitatea de producție și prestări de servicii, cu excepția cabanelor izolate și pasurilor turistice care pot fi preluate și de către persoane cu domiciliul în localități apropiate.

Dacă, așa cum este de înțeles, nu se pot încheia contracte pentru darea în gospodărire și gestiune cu persoane încadrate în muncă, art. 10 din Decretul nr. 101/1980 prevede posibilitatea atragerii în activitatea de producție și prestări de servicii a pensionarilor care au împlinit vîrsta la care unitățile pot cere, potrivit legii, pensionarea, precum și cu pensionarii invalizi și accidentații de război, cu pensionarii de invaliditate gradul I și II. Aceste categorii de pensionari cu care s-au încheiat contracte de dare în gospodărire și gestiune beneficiază de dreptul de a cumula pensia, inclusiv pensia suplimentară, cu drepturile bănești corespunzătoare muncii prestate.

O remarcă trebuie făcută cu privire la faptul că, persoanele care au preluat unități de producție și prestări de servicii pot fi ajutate în desfășurarea activității de către soț și soție, copiii și părinții oricărui dintre soți.

3. Subliniem că, activitățile desfășurate de unitățile care vor putea fi date în gospodărire și gestiune unor persoane fizice sînt stabilite în mod limitativ prin nomenclatorul prevăzut în aneşa nr. 1 la Decretul nr. 101/1980, care cuprinde o mare varietate de profiluri, începînd cu croitorie, cizmărie, frizerie, lenjerie și terminînd cu chioșc de artizanat și crescătorie de animale mici pentru blănuri.

În context cu amplificarea, dar și diversificarea cerințelor populației, nomenclatorul activităților poate fi completat și cu alte profiluri. Astfel, la propunerea comitetelor executive ale consiliilor populare, uniunilor județene

ale cooperativelor meșteșugărești, uniunilor județene ale cooperativelor de consum sau altor organe care au în subordine întreprinderi de producție și prestări de servicii, fiecare în domeniul său de activitate. Consiliul pentru coordonarea și îndrumarea activității de aprovizionare și prestare de servicii către populație, împreună cu Ministerul Finanțelor sînt competente să stabilească și alte activități, decît cele prevăzute în nomenclator.

4. Bineînțeles că, indicatorii de plan și finanțarii corespunzătorii unităților încredințate în gospodărire și gestiune vor fi cuprinși în planul economic și bugetul de venituri și cheltuieli ale întreprinderii sau cooperativei, la nivelul celor prevăzuți în contract. Anual, prin acte adiționale la contract, aprobate de către organele de conducere colectivă, părțile stabilesc volumul total al veniturilor și cheltuielilor necesare realizării acestora, beneficiul și alte obligații bănești.

5. În ceea ce privește drepturile bănești ale persoanelor care au preluat în gospodărire și gestiune unități de producție și prestări de servicii, pe bază de contract, acestea se stabilesc indiferent de realizările înregistrate pe întreprindere sau cooperativă, prin repartizarea cotei-părți din încasări, care se determină ca diferență între sumele încasate și cheltuielile, respectiv obligațiile asumate prin actul adițional la contract, aferente activității desfășurate. Repartizarea între persoanele contractante se face în raport cu munca prestată, pe baza unei înțelegeri prealabile, consemnată în scris de către acestea.

De bună seamă că, veniturile individuale ale persoanelor prevăzute în contractul de dare în gospodărire și gestiune se impun de organele financiare ale comitetelor executive, cu cotele prevăzute în anexa nr. 2 la Decretul nr. 101/1980.

6. O concepție nouă se reflectă și în ce privește răspunderea patrimonială pentru pagubele cauzate întreprinderii sau cooperativei de către persoanele fizice care au preluat în gospodărire și gestiune unități de producție și prestări de servicii. Astfel, recuperarea pagubelor se face prin decizie de imputare, așa cum se procedează în cazul persoanelor încadrate pe bază de contract de muncă, decizie care constituie titlu executoriu.

Mai mult, litigiile cu privire la executarea și încetarea contractului de gospodărire și gestiune se soluționează de către organele de jurisdicția muncii.

7. Desigur că, reglementarea completă a contractului de predare în gospodărire și gestiune nu putea omite drepturile și obligațiile părților contractante, despre care însă ne vom ocupa într-un viitor articol.

dr. Emil VICOL

¹⁾ În sensul Decretului nr. 101/1980 prin unitate se înțelege structura interioară din compunerea întreprinderii sau cooperativei, respectiv: formația de lucru, magazinul, localul de alimentație publică și altele asemenea.

²⁾ Ministerele și celelalte organe centrale coordonatoare ale activităților ce fac obiectul acestor contracte au elaborat cu acordul Ministerului Finanțelor un contract-cadru, obligatoriu pentru părțile contractante.

Atribuții ale consiliilor populare privind rezolvarea sesizărilor oamenilor muncii

Participarea conștientă a întregului popor la dezvoltarea economico-socială a țării și legătura permanentă cu masele reprezintă însăși esența orînduirii socialiste.

Propunerile și sesizările, precum și rezolvarea reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii reprezintă o importantă formă de participare directă și efectivă a oamenilor muncii la conducerea treburilor de stat și obștești și totodată o expresie a afirmării drepturilor și libertăților cetățenești, conștințite de Constituție.

În acest scop, Legea nr. 1/1978 instituie obligații, sarcini și răspunderi tuturor organelor de stat și de partid.

● **Primarii comunelor** sînt obligați, în baza art. 16 alin. 1 din lege să stabilească o zi de audiență în fiecare săptămîină la sediul consiliului popular pentru primirea cetățenilor care au de rezolvat probleme personale.

Tot pentru rezolvarea problemelor personale ale cetățenilor, primarii comunelor vor stabili un program săptămînal de deplasare în satele comunei spre a primi în audiență cetățenii din localitățile respective. Prevederea legală fiind redactată sub formă imperativă constituie o obligație a primarilor și totodată un drept al cetățenilor.

Pentru problemele de ordin general ale comunei (cu caracter economic, politic și social), primarul este obligat să primească pe cetățeni ori de cîte ori se află la sediul consiliului popular, astfel cum dispune art. 16 alin. 2 din citata lege.

● **Biroul executiv al consiliului popular comunal** va fi informat lunar asupra scrisorilor primite, a sesizărilor din cadrul audiențelor, precum și a modului de rezolvare a problemelor ridicate de cetățeni. Desigur că această prevedere legală, cuprinsă în art. 16 alin. 3 presupune și luarea măsurilor ce se impun de către biroul executiv, întrucît nici un organ de stat nu poate rămîne pasiv și inactiv față de deficiențele constatate.

● **Art. 16 alin. 4** instituie în sarcina Consiliului popular comunal obligația de a analiza semestrial, în sesiuni, activitatea de cercetare și soluționare a problemelor sesizate de cetățeni prin scrisori sau audiențe, prezentînd concluziile cu privire la problemele de interes general în adunările cetățenești din sate sau de comună.

● **Comitetele sau birourile executive ale consiliilor populare orășenești, municipale și județene**, în baza art. 17 din lege, vor fi informate lunar cu privire la soluționarea propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor cetățenilor, precum și la problemele ridicate în audiențe. Aceste organe vor trebui să stabilească măsurile de îmbunătățire a activității în acest domeniu.

● **Consiliile populare orășenești, municipale și județene** vor analiza semestrial în sesiuni, pe baza rapoartelor întocmite de comitetele sau birourile executive, modul de soluționare a scrisorilor, urmînd a lua măsurile necesare în vederea îmbunătățirii activității aparatului propriu în acest domeniu și totodată de informare a cetățenilor asupra rezolvării problemelor de interes general.

● **Președinții, prim-vicepreședinții, vicepreședinții și secretarii comitetelor sau birourilor executive ale consiliilor**

populare sint obligați, în baza art. 18 din lege, a primi în audiență, fiecare în câte o zi pe săptămână, pe cetățenii din unitatea administrativ-teritorială respectivă, asigurând soluționarea operativă și legală a problemelor sesizate.

● **Președinții comitetelor executive ale consiliilor populare județene**, în conformitate cu art. 10 din lege, sint obligați să examineze și să soluționeze sub conducerea și îndrumarea lor directă :

— scrisorile care se referă la probleme de importanță deosebită ;

— propunerile, sesizările și reclamațiile primite cu privire la aceeași problemă din același loc de muncă sau localitate, oricând acestea sint semnate de colective de cetățeni.

● **Termenele maxime de comunicare a răspunsurilor către cetățeni** sint următoarele :

— 30 de zile pentru propuneri, sesizări și reclamații adresate consiliilor populare județene și Consiliului popular al municipiului București ;

— 20 de zile pentru propunerile, sesizările și reclamațiile adresate consiliilor populare orașenești, municipale și comunale ori organelor acestora ;

— 20 de zile pentru soluționarea cererilor adresate tuturor organelor sus-arătate.

Art. 5 din lege dispune ca scrisorile oamenilor muncii să fie rezolvate prin cercetare directă la fața locului, iar art. 10 conține o prevedere care asigură obiectivitatea deplină a rezolvării și soluționării sesizărilor și reclamațiilor stabilind că :

— cercetarea și rezolvarea acestora este de competența organelor ierarhic superioare celor împotriva cărora sint îndreptate ;

— este interzisă trimiterea spre cercetare a sesizărilor și reclamațiilor către organele sau persoanele la a căror activitate se referă.

J. COSTINESCU

Întrebări și răspunsuri

● **ELISABETA VLAD, Sebeș, Alba** — Din scrisoarea dv. rezultă că aveți o vechime în calitate de persoană încadrată cu contract de muncă de peste 10 ani, și că ați mai lucrat ca membră a cooperativei agricole de producție alți 10 ani. Avînd vîrstă de 60 de ani, puteți solicita unității unde lucrați să vă întocmească dosarul de pensionare. Conform art. 13 din Legea nr. 3/1979 aveți dreptul la o pensie lunară de 350 lei, majorată cu 40% conform Decretului nr. 210/1977, respectiv 490 lei lunar. Pentru perioada lucrată la C.A.P. veți prezenta dovezile corespunzătoare, urmînd să primiți o pensie separată, care însă vi se va trimite tot de Oficiul de pensii al județului Alba.

● **COOPERATIVA „TEHNOLEMN”, Bala Mare** — Modul de desfășurare a activității de încărcare-descărcare a mărfurilor în și din vagoanele căii ferate, precum și termenele pentru efectuarea acestor operațiuni este reglementat de Tariful local de mărfuri, în vigoare de la 1 ianuarie 1974. Pentru a cunoaște în orice moment situația încărcării-descărcării vagoanelor, se folosește atît de către calea ferată, cît și de către clientelă „registru de urmărirea încărcării-descărcării vagoanelor”. În acest registru se evidențiază, printre altele, cu dată și oră, următoarele momente: sosirea vagoanelor în stație, avizarea, punerea vagoanelor la încărcare-descărcare, terminarea operațiunilor. Pentru toate acestea, delegatul împuternicit al beneficiarului confirmă sub semnătură. După cum rezultă din rubricile acestui registru de urmărire a încărcării-descărcării

vagoanelor și din prevederile Tarifului local de mărfuri, avizarea sosirii transporturilor se face și se înregistrează o singură dată, nici un alt act normativ neprecizînd un al doilea termen de avizare.

Prin Ordinul nr. 13e/144/1971, publicat în Buletinul Comercial CFR nr. 14/1971, Direcția mișcare și comercial din MTTc a reglementat modul de procedare, de către personalul CFR, în cazurile cu totul excepționale care determină imposibilitatea punerii vagoanelor la dispoziția beneficiarilor pentru efectuarea operațiunilor de încărcare-descărcare. La acest capitol, ordinul prevede: „ — să se respecte modul de avizare stabilit cu întreprinderile pe care le deservește stația, iar cînd vagoanele nu s-au introdus la punctele respective și la orele comunicate prin avizarea inițială, depășindu-se termenul de introducere cu mai mult de 4 ore, să se acorde cel de-al doilea termen de avizare, calculat de la ora reală de introducere. Acest termen se va scădea din timpul de întîrziere la încărcare-descărcare”.

● **CONSTANTIN AURELIAN, Ploiești** — Unitatea gestionară (depozitul de desfacere a combustibililor solizi) se încarcă în evidența primară cu întreaga cantitate de lemn de foc (în kg) înscrisă în documentele de expediție (aviz de expediție, scrisoare de trăsură), chiar dacă greutatea pe metru ster depășește pe cea prevăzută de STAS-ul 2340/71. Cantitatea ce reprezintă bonificația se evidențiază separat de întreprinderea comercială de care aparține depozitul în evidențele

sale contabile. La efectuarea inventarierii mărfurilor din depozite, dacă la sortimentul lemn de foc sint depășite procentele de pierderi prin uscare admise, se acordă gestionarului drept pierderi normale și cantitatea ce i s-a acordat de furnizori drept bonificație, considerînd că această depășire este datorată excesului de umiditate conținut de lemn la livrare. Dacă bonificația primită de o gestiune pe perioada de la precedenta inventariere pînă la ultima inventariere nu se consumă pentru acoperirea unor pierderi, așa cum s-a arătat în aliniatul precedent, valoarea respectivă se varsă la buget. Relația privitoare la acordarea de bonificații în condițiile livrării din depozitele de desfacere ale comerțului nu poate fi aplicată intrucît, în general, lemnul de foc se vinde unităților socialiste tăiat în lungimi de 35—40 cm, ceea ce nu permite formarea de metri steri, precum și datorită faptului că unui număr mare de unități li se livrează cantități mici variînd între 1—3 tone.

● **U.T.C., Vilcea** — În art. 6 al. 2 din Decretul nr. 465/1979 se prevede obligația organizațiilor de masă, de a atrage mase largi de oameni ai muncii la acțiunile de recuperare și valorificare a resurselor refolosibile, iar în art. 8/c se stipulează că toate resursele materiale refolosibile recuperate de la populație, instituții, organizații cooperatiste și obștești vor fi predate întreprinderilor județene pentru recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile. Prefurile materialelor refolosibile recuperate de unitățile socialiste fiind mai mari decît cele pentru organizațiile de masă, nu este admis ca acestea din urmă să predea materialele în cauză prin intermediul unităților economice socialiste.

Tea
prezentăm

ÎNTEPRINDEREA DE POMPE DIN BUCUREȘTI

În curînd întreprinderea de pompe din București va aniversa 100 de ani de activitate. Începînd din anul 1979 cunoscuta întreprindere bucureșteană s-a reprofilat pe fabricarea unor pompe speciale ce constituie unicat. Diversificarea și calitatea pompelor românești au determinat solicitarea lor în industria chimică și petrolieră, minieră, energetică și navală, în agricultură, construcții și gospodărie comunală etc.

Exportul pompelor românești se face în 29 de țări ca: Anglia, Egipt, Somalia, Venezuela, R.F.G., R.D.G., Polonia, Ungaria, Bulgaria, U.R.S.S., China, India, Ecuador, Iran și altele. Numai în familia de pompe de procese TN-DN folosite în industria chimică și petrolieră sînt cuprinse 42 de tipodimensiuni. În anul 1980 ponderea produselor noi în valoarea producției marfă a fost de 75%.

Dintre produsele apreciatei întreprinderi bucureștene amintim:

— Pompe verticale pentru unitățile agricole MV-253, MW 203

— Pompe NV 2002 cu debit de aproximativ 15 mc și cu o înălțime de pompare de 35 de metri

— Pompe canal lateral pentru dotarea unităților din construcții — tip TC

— Pompe tip BZ 350 folosite în industria energetică, în termocentrale

— Pompe tip EPEG pentru ape reziduale, de uz general

— Pompe CH utilizate în întreprinderile de celuloză și hîrtie

— Pompe ermetice ghidate de tip EPEG

— Pompe DN-TN pentru industria petrochimică și rafinării.

Printre produsele asimilate re-

cent se numără pompa EPEG 150-30 destinată în gospodăria apelor, zootehnie, construcții, agregate de pompare automatizate R.D.N. utilizate la irigații, sau cele mai noi familii de pompe ale anului 1981 ca: pompa C.O.-2000 necesară industriei alimentare, în special întreprinderilor de zahăr; pompele A.F.-300 și E.T.-150 utilizate în industria minieră și altele.

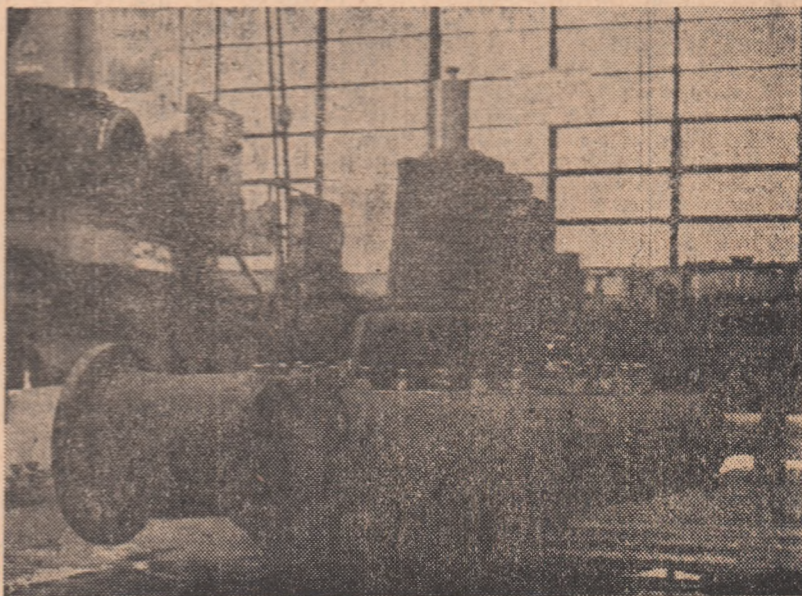
*

De remarcat și faptul că noile pompe asimilate recent în fabricație sînt mai ușoare cu 100 kg/pom-

pă, în condițiile în care calitatea acestora este cu mult superioară.

La realizarea unor produse competitive pe piața internațională contribuie un colectiv de specialiști cu un înalt grad de profesionalitate, care lucrează în laboratoare și secții moderne dotate cu utilaje și instalații la nivel mondial. Centrul de proiectare al întreprinderii contribuie, de asemenea, la introducerea în fabricație a unor pompe cu grad înalt de utilitate.

Ion VASILESCU

Pompa C.O. 2000 este un compresor de bioxid de carbon cu inel de lichid, utilizată la fabricile de zahăr. Se execută din oțeluri speciale inoxidabile.

Pompa A.F. 300 este o pompă pentru hidrotransport folosită în industria minieră. Principalele piese în contact cu lichidul vehiculat sînt protejate prin cauciucare, acest lucru asigurînd reducerea consumurilor de oțeluri aliate cu mangan. Performanțe hidraulice — debite de peste 900 metri cubi pe oră și presiune de peste 30 metri coloană de apă.

Pompa E.T.-150 este o electropompă submersibilă transportabilă, pentru industria minieră, asigură vehicularea lichidelor încărcate cu suspensii abrazive, realizînd debite de peste 120 mc pe oră.